

9. Kononenko, Vitaliy. Kontsepty ukrayins'koho dyskursu. Kyiv; Ivano-Frankivs'k: Play, 2004.
10. Kostomarov, Mykhaylo. Slov'yans'ka mifolohiya. Kyiv: Lybid', 1994.
11. Losev, Aleksey. Problema simvola i realisticheskoye iskusstvo. Moskva: Iskusstvo, 1976.
12. Makovskiy, Mark. Udivitel'nyy mir slov i znacheniy. Moskva: Vysshaya shkola, 1989.
13. Minskiy, Marvin. Freymi dlya predstavleniya znaniy. M.: Energiya, 1979.
14. Moysiyenko, Anatoliy Mova yak svit svitiv. Poetyka tekstovoykh struktur. Uman': Sofiya, 2008.
15. Motrich, N. "Arkhetip slova v ukrainskoy kul'ture". *Yazyk i kul'tura*. 3(1997):119-122.
16. Potebnya, Oleksandr. 1985. Pro deyaki symvoly v slov'yans'kiy narodniy poeziyi. U *Estetyka i poetyka slova*. Kyiv: Mystetstvo.
17. Slukhay, Nataliya. Etnokontsepty i mifolohiya skhidnykh slov'yan v aspekti linhvokul'turolohiyi. K.: Vydavnycho-polihrafichnyy tsentr "Kyiviv's'kyu universytet", 2005.
18. Toporov, Vladimir. Mif. Ritual. Simvol. Obraz: Issledovaniya v oblasti mifopoeticheskogo. Moskva: Progress-Kul'tura, 1995.
19. Ukrayins'ki symvoly. Uklad. M. Dmytrenko, L. Ivannykova, H. Lozko ta in. Za red. M. K. Dmytrenka. Kyiv: Narodoznavstvo, 1994.
20. Filosofs'kyy entsyklopedychnyy slovnyk. Hol. redkolehiyi V.Shynkaruk. – Kyiv: Abrys, 2002.
21. Kholodnaya, Marina. Psikhologiya intellekta. Paradoksy issledovaniya. Sankt-Peterburg: Piter, 2002.
22. Yung, Karl. Arkhetip i simvol. Per. s angl. A. V. Mantov. Sankt-Peterburg: Renesans, 1991.
23. Yung, Karl. Bozhestvennyy rebenok: analiticheskaya psikhologiya i vospitaniye. Moskva: Olimp, 1997.
24. Yung, Karl. Izbrannoye. Minsk : Popurri, 1988.
25. Yung, Karl. Podkhod k bessoznatel'nomu. U *Arkhetip i simvol*. Moskva: Renesans, 1991.
26. Yung, Karl. "Ob arkhetipakh kollektivnogo bessoznatel'nogo". *Voprosy filosofii*. 1(1988): 133–150.
27. Yatsenko Tamara. Problema piznannya indyvidual'noyi nepovtornosti arkhetypnoyi symboliky v konteksti psykhodynamichnoyi teorii. *Aktual'ni problemy psikhologiyi*, T. 1. Kyiv: Vyd. "A.S.K.", 2010.

УДК 81'255.4:[811.111:811.161.2

ИНДИВИДУАЛЬНИЙ СТИЛЬ АНАТОЛІЯ ОНИШКА (НА МАТЕРІАЛІ ПЕРЕКЛАДІВ ПОЕЗІЙ Е. А. ПО)

Науменко О. В., аспірант, викладач

*Чорноморський національний університет імені Петра Могили
вул. 68 Десантників, 10, м. Миколаїв, Україна*

olga.naumenko@chdu.edu.ua

У статті розглядається категорія індивідуального стилю перекладача. Пояснюється різниця між поняттями "стиль перекладача" та "стиль перекладу". Визначаються домінантні параметри індивідуального стилю А.Онишка на матеріалі його українських перекладів віршів Е. А. По.

Ключові слова: стиль перекладача, стиль перекладу, фоностилістика.

ИНДИВИДУАЛЬНИЙ СТИЛЬ АНАТОЛИЯ ОНЫШКО (НА МАТЕРИАЛЕ ПЕРЕВОДОВ ПОЕЗИЙ Э. А. ПО)

Науменко О. В., аспирант, преподаватель

*Черноморский национальный университет имени Петра Могилы
ул. 68 Десантников, 10, г. Николаев, Украина*

В статье рассматривается категория индивидуального стиля переводчика. Объясняется разница между понятиями "стиль переводчика" и "стиль перевода". Определяются доминантные параметры индивидуального стиля А. Онышко на материале его украинских переводов стихотворений Э. А. По.

Ключевые слова: стиль переводчика, стиль перевода, фоностилистика.

INDIVIDUAL STYLE OF ANATOLII ONYSHKO (BASED ON TRANSLATIONS OF E.A.POE'S POEMS)

Naumenko O. V., postgraduate student, teacher

*Petro Mohyla Black Sea National University
68 Paratroopers str, 10, Mykolaiv, Ukraine*

Anatolii Onyshko is a famous Ukrainian translator. He was the most devoted admirer and popularizer of Edgar Allan Poe's poetic heritage in Ukraine. In 2004 A. Onyshko collected Ukrainian translations of this American author's poems in one book – "Eldorado: Poetic works". The biggest part of this collection was presented by his own translations. The given article is considered to be topical, because the problem of translator's individual style is a part of contemporary researches on Translation Studies. The subject of the article is peculiarities of A. Onyshko's individual style. The object of the article is Ukrainian translations of E. A. Poe's poems performed by A. Onyshko. The research is based on translations of E. A. Poe's poems, because poetic works of this author are very interesting from translational point of view. Such popularity is connected with perfect phonostylistics which is a great challenge for translators. Practicians face a lot of contradictive tasks working with these poems. Famous masterpieces – "A Dream Within a Dream", "Eldorado" and "The Raven" – are analyzed in the given paper. The article is aimed at discovering of peculiarities of A. Onyshko's individual style. The tasks of the article are the following: 1) to characterize the category of translator's individual style; 2) to explain the difference between notions "translator's style" and "translation's style"; 3) to define dominant features of A. Onyshko's individual style. In the article there were used such methods: 1) systematization method; 2) descriptive method; 3) contrastive method etc. Translator's individual style is an integral part of translation process. It shouldn't be mixed with the style of translation. According to researchers K. Malmkjaer and J. Boase-Beier, the style of translation is the style of the source text as perceived by the translator and how it is conveyed or changed or to what extent it is or can be preserved in translation. The scientist M. Baker defines the style of translator as a kind of a thumb-print that is expressed in a range of linguistic – as well as non-linguistic – features, including open interventions, the translators' choice of what to translate, their consistent use of specific strategies, and especially their characteristic use of language, their individual profile of linguistic habits, compared to other translators. Without any doubt it can be stated that A. Onyshko had an exclusive talent to render peculiarities of E.A.Poe's poetry successfully. As for the sense, A. Onyshko managed to preserve it in his translations as accurately as it was possible. All poems which were translated by A. Onyshko are written in a rather simple metre. Translator tried to preserve the author's metre, but sometimes he changed it in a certain way: translations seem to be more rhythmical than originals. Rhyme is also sometimes changed, but such modifications don't spoil the general impression about translations. A. Onyshko's translations have an evident aesthetic and informative value. They convey lexical, semantic, stylistic peculiarities of E. A. Poe's artistic manner, that's why we consider them to be talented and of high quality.

Key words: translator's style, translation's style, phonostylistics.

А. Онишко (1940 – 2006) – відомий український перекладач. Його друкованим дебютом був вірш Е. А. По "The Raven", який з'явився у 1972 році в тодішньому львівському часописі "Жовтень" (сучасна назва – "Дзвін"). А. Онишко був найбільшим шанувальником і найвідданішим популяризатором поетичної спадщини Е. А. По в Україні. У 2004 році він зібрав українські переклади віршів цього американського поета в одне видання під назвою "Ельдорадо: Поетичні твори" [1]. Переважну більшість становили його власні переклади.

Актуальність дослідження полягає в тому, що проблема індивідуального стилю перекладача перебуває в центрі сучасних перекладознавчих розвідок.

Предметом статті слугують особливості індивідуального стилю А. Онишка.

Об'єктом – українські переклади А. Онишка поезій Е. А. По.

Матеріалом обрано переклади віршів Е. А. По, адже поетичні твори цього автора є цікавими з перекладацької точки зору. Хоча вони вже перекладені багатьма мовами та включені до багатьох антологій, нові версії та інтерпретації продовжують з'являтися [2, с. 169]. Така популярність віршів, які давно стали класикою, пов'язана з тим, що завдяки бездоганній, математично прорахованій фоностилістиці вони кидають виклик практикам, ставлячи перед ними суперечливі завдання. У статті аналізуються переклади поетичних текстів, які є найбільш типовими репрезентантами різних періодів творчості поета, а саме: "A Dream Within a Dream" ("Сон у сні"), "Eldorado" ("Ельдорадо"), "The Raven" ("Крук").

Метою дослідження є виявлення особливостей індивідуального стилю А. Онишка.

Реалізація поставленої мети передбачає вирішення таких завдань: 1) схарактеризувати усталене та дискусійне у визначенні індивідуального стилю перекладача; 2) пояснити різницю між поняттями “стиль перекладача” та “стиль перекладу”; 3) визначити домінантні параметри індивідуального стилю А. Онишка.

У статті застосовуються такі методи: 1) метод систематизації, який допоміг узагальнити напрацювання дослідників з розглядової теми; 2) метод суцільної вибірки, на якому базується добір матеріалу для практичного розділу роботи; 3) описовий метод, за допомогою якого було пояснено основні складники стилістики оригіналу; 4) мовностилістичний аналіз першотворів, під час якого було виявлено засоби, що сприяють створенню естетичного та емоційного ефекту; 5) зіставний метод, за допомогою якого було порівняно особливості перекладів творів Е. А. По українською.

Останнім часом науковці все частіше акцентують увагу на існуванні індивідуального стилю не лише в письменників, а й у перекладачів. Пояснення цьому доволі просте: перекладачі – такі самі люди, вони не можуть повністю абстрагуватися від своєї особистості і “залізти у шкіру автора” [3, с. 378].

Стиль перекладача не варто плутати зі стилем перекладу. Послідовниці науки “стилістика перекладу” (translation stylistics), англійські дослідниці К. Малмк’єр (K. Malmkjaer) та Дж. Боуз-Бейер (J. Boase-Beier) дають таке визначення:

Стиль перекладу – це стиль тексту-оригіналу в сприйнятті перекладача, тобто те, як цей текст передається у процесі перекладу, а саме, як він змінюється чи зберігається [4, с. 5].

Пояснення стилю перекладача знаходимо у М. Бейкера (M. Baker):

Стиль перекладача – це так званий “відбиток” (thumb-print), що виражається рядом лінгвістичних та нелінгвістичних рис, включаючи відкриті втручання, вибір перекладача щодо того, що саме перекладати, постійне використання певних стратегій, а також характерні мовні уподобання [5, с. 245].

Визначення поняттю “індивідуальний стиль перекладача” також можна дати за аналогією з визначенням індивідуального стилю письменника, запропонованим М. Шортом (M. Short). У такому випадку воно матиме вигляд: індивідуальний стиль перекладача – особлива манера письма перекладача, що відрізняється від манери письма інших, присутня в різних перекладах, незалежно від їх тематики та комунікативної мети [6]. Проте таке визначення є недосить об’єктивним, тому краще простежувати стиль перекладача на перекладах творів не одного, а різних авторів.

Справді, терміни “індивідуальний стиль письменника” та “індивідуальний стиль перекладача” зовнішньо подібні, але вони описують зовсім різні поняття: перше явище складається з трьох компонентів (“задум – реальність – реалізація задуму”), друге – з чотирьох (“оригінал – його оцінка перекладачем – створення перекладу – порівняння створеного перекладу з оригіналом для відшліфування перекладу”) [7, с. 137].

Як зазначає А. Науменко, поняття індивідуального стилю перекладача складається з трьох компонентів. У межах першого складника перекладач виступає як особистість із різноманітними іпостасями (ликами): як етнографічна, історична, соціальна, етнічна тощо істота. Другим складником є лінгвістичні, професійні пристрасті перекладача. Третьою – формально-змістовна, суб’єктивно-критична оцінка оригіналу перекладачем.

Цікаве дослідження було проведено кафедрою перекладу фінського Університету Тампере (University of Tampere). Вчені мали на меті дослідити, чи мають перекладачі власні “стилістичні відбитки” (stylistic fingerprints), які властиві письменникам. Матеріалом слугували російські художні твори та їх переклади фінською. Дослідники дійшли висновку, що перекладачі приймають багато індивідуальних рішень у процесі перекладу. Ці рішення в основному полягають у розширенні чи звуженні оригіналу, інтеграції чи фрагментації речень та абзаців, виборі граматичних форм, модальних дієслів, часток, союзів тощо. Проте, на

думку вчених, це скоріше свідчить про наявність індивідуального набору інструментів та стилістичних засобів, а не про індивідуальний стиль чи манеру. Власний стиль та манера, що виявляються у багатстві словника та улюблених засобах, – це характеристика автора [3, с. 383]. З одного боку, в дослідженні вистачає доказів цієї думки, але, з іншого боку, висновки фінських вчених здаються трохи суб'єктивними.

Таку ж думку поділяє й А. Науменко. Він переконаний, що категорія “індивідуальний стиль перекладача” є не лише неминучим, а й необхідним складником перекладу [7, с. 138]. Учений вважає, що “уникнути руйнівної діяльності цих трьох складників індивідуального стилю перекладача [філософської, індивідуальної та професійної] неможливо, їх можна лише притишити, бо переклад без цих трьох компонентів індивідуального стилю перекладача існувати не може” [8, с. 141].

Найкраще явище індивідуального стилю перекладача можна спостерігати на зразках перекладів творів художньої літератури. Саме тому матеріалом дослідження було обрано поетичні твори.

Характерною особливістю поезій Е. А. По, а відповідно і його індивідуального стилю, є яскрава фоностилістика. Вона прикрашає художні твори, робить їх глибокими, запам'ятними та емоційними. Якщо вилучити з творів Е. А. По усі фоностилістичні прийоми, то вірші втратять свою оригінальність та неповторність, також суттєво постраждає адекватне сприйняття змісту. Тож при перекладі неодмінно варто зберегти фоностилістику оригіналу, зберегти індивідуальний стиль Е. А. По та дати читачам можливість отримати цілісне та правильне враження від прочитання його творів. Але передача фоностилістики становить певні труднощі при перекладі.

Переклад вірша “**The Raven**” (“**Крук**”) є доленосним у творчому доробку А. Онишка. Про цей переклад Г. Кочур писав: “Наскільки мені відомо, це четверта спроба відтворити українською мовою цю річ. Мені, що й сам колись робив таку спробу, більш ніж будь-кому, відомо, які труднощі виникають у перекладача цієї поезії. Тим приємніше, що Онишкові пощастило дати цікаву інтерпретацію, не позбавлену яскравості, поетичності й винахідливості”. Перекладач висловив переконання, що вірш Е. А. По в перекладі А. Онишка “матиме гідне місце серед інших версій “Крука””.

Вірш Е. А. По насичений алітераціями та асонансами, які А. Онишко намагався дбайливо зберегти в перекладі. Прикладів майстерного насичення рядків асонансами та алітераціями в А. Онишка чимало: *Once upon a midnight dreary, while I pondered, weak and weary – В тихий час глухої ночі вабили ослаблі очі; And the silken, sad, uncertain rustling of each purple curtain – І непевність висне німо, в шовку штор живе незримо; Open here I flung the shutter, when, with many a flirt and flutter, In there stepped a stately Raven of the saintly days of yore – Розчинив вікно я сміло – з шумом розгорнувши крила, Увійшов статечний Ворон, мов минувшина сама.*

Перекладач також вдало відтворив внутрішню риму. Розглянемо першу строфу:

*Once upon a midnight dreary, while I pondered, weak and weary,
Over many a quaint and curious volume of forgotten lore –
While I nodded, nearly napping, suddenly there came a tapping,
As of some one gently rapping, rapping at my chamber door.
“’Tis some visitor,” I muttered, “tapping at my chamber door –
Only this and nothing more”.*

*В тихий час глухої ночі вабили ослаблі очі
Дивовижні та урочі книги давнього письма.
Я дрімав уже з утоми, та нараз почувся в домі*

*Тихий стукіт незнайомий. “Незнайомого пітьма
То застала у дорозі, – прошептав я. – Так, пітьма,
Більш нікого тут нема”.*

Перекладач уникнув двох рим, проте задля збереження загального ефекту він вдався до компенсації лексичного та звукового повтору *rapping, rapping*, використавши хоч і не римовані, але однокореневі слова – *незнайомий, незнайомого*.

У другій строфі внутрішню риму максимально точно збережено:

*Ah, distinctly I remember it was in the bleak December;
And each separate dying ember wrought its ghost upon the floor.
Eagerly I wished the morrow; –vainly I had sought to borrow
From my books surcease of sorrow–sorrow for the lost Lenore –
For the rare and radiant maiden whom the angels name Lenore –
Nameless here for evermore.*

*Ах, у пам'яті упертій – грудня зимні круговерті;
Вуглик на порозі смерті клаптик мороку вийма.
Кличу світанкову пору, душить розпач душу хвору,
Не зарадять книги горю, горю, що Ленор нема,
Діви чистої й святої на землі давно нема,
Вкрила те ім'я Пітьма.*

Критики погоджуються, що найвдаліший український переклад вигуку крука належить А. Онишку. Підібраний ним варіант “дарма” перегукується з семантикою тексту оригіналу. Цей переклад адекватно відтворює звукову композицію, символізм та зміст першотвору.

Переклад вірша “**Eldorado**” (“Ельдорадо”) доволі точно відбиває образний рівень оригіналу. Не дивлячись на втрату наскрізної рими (*rado – владу – пада – громади – Ельдорадо*), переклад не поступається оригіналу на рівні звукопису, і кожна пара рим має фонетичний відповідник. Ритмомелодику оригіналу також передано бездоганно, збережено ритм, схему римування, ритмічні перебивки.

Варіант запитання у третій строфі, запропонований А. Онишком, дає так само багато можливостей для інтерпретації, як і в Е. По:

*Where can it be –
This land of Eldorado?*

*О, де той край –
Щасливе Ельдорадо?*

Дуже вдало знайдено й початок четвертої строфи:

*Over the Mountains
Of the Moon,*

Пройди Долинами Імли...

У цих рядках вдало відтворено внутрішню риму і разом з тим збережено змістовно важливий образ *Valley of the Shadow* – *Долина тіней*.

Усе вищезгадане свідчить про творче прочитання А. Онишко як формального, так і змістовного рівнів оригіналу та майстерного відтворення їх у перекладі.

Чи не найвідповідальнішим завданням при перекладі вірша “**A Dream Within a Dream**” (“**Сон у сні**”) є відтворення двох перших та двох останніх рядків, адже саме в них міститься основна ідея, вони передають настрій усього твору. Змістовно та функціонально важливими є алітерація та асонанс, використані в цих рядках. А. Онишко добре впорався із цим завданням. Порівняємо на початку твору:

All that we see or seem

Is but a dream within a dream.

Все, що примариться мені,

І все, що бачу, – сон у сні!

Та наприкінці:

Is all that we see or seem

But a dream within a dream?

Чи ж все, що мариться мені,

Що бачу, – сон у сні?..

Перекладач частково передав яскравий рефрен оригіналу. У ньому присутні й алітерація (*примариться мені; сон у сні*), і асонанс (*Все, що примариться мені, / І все, що бачу, – сон у сні!*). Проте розділові знаки в кінці строф було змінено: замість крапки в першій строфі – знак оклику, замість знаку питання у другій строфі – знак питання з трьома крапками. Знаки, які використав перекладач, набагато емоційніші за ті, що вжив автор, тож переклад цих рядків, і твору загалом, вийшов виразнішим та експресивнішим, що змінило загальне враження від прочитання поезії українськомовним читачем.

У повторі *While I weep – while I weep* А. Онишко використав граматичну заміну, але ні повтор, ні його функція не були втрачені.

... і терза

Мене сльоза, сльоза!

Анафору оригіналу було відтворено в перекладі частково (лише перша частина):

O God! can I not grasp

Them with a tighter clasp?

O God! can I not save

One from the pitiless wave?

О Боже, як в руках

Утримати цей прах?

О Боже, хоч одну

Піщинку не віддати дну!

Перекладач знову змінив пунктуацію вихідного тексту, тому уривок не справляє на читача того враження, що оригінал.

Проте А. В. Онишку вдалося точно відтворити паралельну конструкцію, що сприяє милозвучності та музичності твору, а тим самим і поезику першотвору.

In a night, or in a day?

In a vision, or in none.

Нехай це вдень, чи в тьмі нічній,

Нехай це яв, чи марні сні

А. Онишко дуже близько до оригіналу відтворив вірш. Він передав усі вищезгадані стилістичні прийоми. Проте через зміну пунктуації його переклад вийшов значно емоційнішим за оригінал, і це є вагомим недоліком.

А. Онишко відомий своїм талантом вдало відтворювати особливості поезії Е. А. По. Що стосується змісту, то в перекладах А. Онишка зміст першотвору, зазвичай, досить скрупульозно дотриманий. За рахунок економного використання мовних ресурсів у поєднанні з їх максимальною концентрацією в рядках та строфах перекладач досягає мало не стовідсоткового охоплення ідей та семантики оригіналу в деталях. Іноді точність та повнота образів, які перекладач переносить у строфи своїх інтерпретацій, просто вражає. І це не поодинокий випадок майже повної адекватності строфи, а цілком типовий приклад.

Усі вірші, які переклав А. Онишко, написані досить простими розмірами, зазвичай ямбічними метрами, окремі поезії написані хореєм. Перекладач дотримувався обраного автором розміру, проте з деякими відхиленнями: ритм перекладу набагато чіткіший, ніж у першотворі, тобто А. Онишко дотримувався стрункішої ритмо-метричної організації.

В А. Онишка трапляються певні відхилення в системі римування (чоловічі рими подекуди замінюються жіночими і навпаки) та вони не псують загального позитивного враження від перекладів.

Переклади А. В. Онишка мають безумовну естетично-пізнавальну цінність. Вони залишають враження обдуманого, виваженого, виконаного майстерно і талановито, з максимальним урахуванням усіх лексичних, семантичних, метричних особливостей творчої манери Е. А. По.

ЛІТЕРАТУРА

1. По Е. А. Ельдорадо: Поетичні твори / Упоряд. А.Онишко. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 304 с.
2. Андреев В. С. Динамика стиля Э. А. По (на материале лирики) / В. С. Андреев // Известия Российского государственного педагогического университета им. А. И. Герцена. – СПб, 2008. – № 11 (72). – С. 168–174.
3. Mikhailov M.; Villikka M. Is there such a thing as a translator's style? [Електронний ресурс] // M.Mikhailov, M.Villikka. – Режим доступу: <https://pdfs.semanticscholar.org>
4. Boase-Beier J. Stylistic Approaches to Translation / J. Boase-Beier. – Manchester: Routledge, 2014. – 184 p.
5. Baker M. Towards a Methodology for Investigating the Style of a Literary Translator // Target. – 12:2. – Amsterdam: John Benjamins B. V. – 2000. – Pp. 241–266.
6. Short, Michael H. Exploring the Language of Poems, Plays, and Prose / Michael H. Short. – London and New York: Longman, 1996. – 399 p.
7. Науменко А. М. Зібрання творів у 7 т. / А. М. Науменко. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2014. – Т.4. Перекладознавство. – 472 с.
8. Науменко А. М. Складові індивідуального стилю перекладача // Новітня філологія. – 2010. – С. 141–152.

REFERENCES

1. По, Едгар Аллан. *Ельдорадо: Поетичні твори*. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004.
2. Андреев, Вадим. “Динамика стиля Э.А. По (на материале лирики).” *Известия Российского государственного педагогического университета им.А. И. Герцена*. 11 (2008): 168–174.
3. Mikhailov, Mikhail, and Villikka, Miia. “Is there such a thing as a translator’s style?” *Semanticscholar.org*. March 15, 2017. <https://pdfs.semanticscholar.org>
4. Boase-Beier, Jean. *Stylistic Approaches to Translation*. Manchester: Routledge, 2014.
5. Baker, Michael. “Towards a Methodology for Investigating the Style of a Literary Translator.” *Target*. 12:2 (2000): 241–266.
6. Short, Michael H. *Exploring the Language of Poems, Plays, and Prose*. London and New York: Longman, 1996.
7. Наumenко, Анатолій. *Зібрання творів у 7 т. Т.4., “Перекладознавство”*. Миколаїв: Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2014.
8. Наumenко, Анатолій. “Складові індивідуального стилю перекладача.” *Новітня філологія* (2010): 141–152.

УДК 159.942:316.472

ТАКТИКИ ЕМОЦІЙНОЇ АРГУМЕНТАЦІЇ В КОМУНІКАТИВНІЙ ПОВЕДІНЦІ ІНІЦІАТОРА ПРИМИРЕННЯ

Передон Н. О., асистент

*Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
просп. Воли, 13, м. Луцьк, Україна*

natalia.peredon@ukr.net

Виокремлено та проаналізовано особливості застосування тактик переконування, спрямованих на емоційну сферу сприйняття та осмислення інформації. Встановлено, що з метою відновлення комунікативного балансу з об'єктом примирення ініціатор примирення послуговується тактиками емоційної аргументації, до яких належать тактика демонстрації власного емоційного стану, тактика апеляції до попереднього позитивного досвіду спілкування, тактика самоосуду, тактика надання позитивної оцінки якостям та діяльності об'єкта примирення, тактика жарту і тактика посилення на авторитетні джерела.

Ключові слова: тактики емоційної аргументації, ініціатор примирення, об'єкт примирення.

ТАКТИКИ ЭМОЦИОНАЛЬНОЙ АРГУМЕНТАЦИИ В КОММУНИКАТИВНОМ ПОВЕДЕНИИ ИНИЦИАТОРА ПРИМИРЕНИЯ

Передон Н. А., ассистент

*Восточноевропейский национальный университет имени Леси Украинки
просп. Воли, 13, г. Луцк, Украина*

Определены и проанализированы особенности использования тактик убеждения, направленных на эмоциональную сферу восприятия и осмысления информации. Установлено, что с целью восстановления коммуникативного баланса с объектом примирения инициатор примирения использует тактики эмоциональной аргументации, к числу которых относятся тактика демонстрации собственного эмоционального состояния, тактика апелляции к предыдущему позитивному опыту общения, тактика самоосуждения, тактика предоставления позитивной оценки качеств и деятельности объекта примирения, тактика шутки и тактика ссылки на авторитетные источники.

Ключевые слова: тактики эмоциональной аргументации, инициатор примирения, объект примирения.